

Když čeští zákonodárci akcelerují naštvanost na Brusel

Arthur Braun
autori@hn.cz

Jedno z často používaných klíčů v rámci politických diskusí svádí vše špatné, co se v Česku přihodí, na Evropskou unii. Jsou ale případy, kdy je to zejména český zákonodárci, kdo si zaslouží kritiku, protože je papežštější než papež. V paměti mnohých možná zůstávají koblihy, které prý zlá Evropská unie nařídila jednotlivě balit do igelitu. Teď tu máme podobnou „povinnost“, jen to bude dražší.

Směrnice o whistleblowerech musí být do právního řádu implementována nejpozději 17. prosince. Společnosti s více než 50 zaměstnanci a obce nad 10 tisíc obyvatel podle ní mají povinnost přizpůsobit se zákonným normám, tedy vytvořit strukturu compliance před-

pisů, které zaručí právo na ochranu pro oznamovatele. Nebude to tak náročné jako GDPR, ale přesto se zvýší náklady a čas na přípravu.

A jak vypadá česká cesta? Parlament směrnicí zapracoval tak, že se vztahuje na firmy s více než 25 zaměstnanci a obce nad pět tisíc obyvatel. Požadavky zpřísnuje a neumožňuje žádné úlevy.

Zpřísnění evropských požadavků (takzvaný gold plating) je přípustné. Znamená ovšem nežádoucí rozšiřování obsahu, větší regulatorní zátěž firem a obcí. Nová struktura bude stát každou asi ze 140 obcí 132 tisíc korun ročně za něco, co Evropská unie nutně nevyžaduje a nechce. Počet postižených soukromých společností je pak násobně vyšší.

Od června je ještě zřejmější, že aktivita zákonodárců má pro podniky katastrofální důsledky. Rejstřík skutečných majitelů existuje

již třetím rokem. Dříve, pokud nešlo majitele určit, stačilo prohlášení a zápis místního managementu do evidence. Nyní se za něj považuje i ten, kdo sedí v představenstvu posledního člena vlastnického řetězce. Ten pak musí být zapsán v českém rejstříku s datem narození a adresou bydliště, čemuž se mnoho manažerů snaží vyhnout.

Nová struktura bude stát každou asi ze 140 obcí 132 tisíc korun ročně za něco, co Evropská unie nutně nevyžaduje a nechce.

Například v případě Škody Auto by to bylo asi 10 členů představenstva Volkswagen AG.

Problémem je, že každá změna v představenstvu musí být nejpozději do dvou týdnů zapsána do českého rejstříku. Stát na tom vydělává – za každý zápis vybírá soudní poplatek čtyři tisíce korun. Ale mnohem dražší je pro firmy čas strávený přípravou. Ještě horší jsou pak následky, pokud se vše nestihne v termínu. Potom nelze vyplácet dividendy ani přijímat usnesení valné hromady.

Ovšem který jednatel ví, zda k takové změně v rámci složitých podnikových struktur došlo? V důsledku to každoročně vede k neoprávněnému rozdělování dividend a stovkám neplatných usnesení valných hromad – i zde to znamená, že relativní neplatnost se vztahuje na jakékoli usnesení valné hromady. Je proto možné, že neplatná bude třeba spo-

lečenská smlouva nebo prodej podniku.

Je chvályhodné, že nyní může každý bezplatně zjistit, kdo je skutečným vlastníkem, kterému z firmy plyne prospěch. Bič v podobě zneplatněných usnesení, který je v mezinárodním měřítku zcela neobvyklý a Evropská unie jej ani náhodou nevyžaduje, však vrhá špatné světlo na celou českou kotlinu.

Jistě se najde řešení, stačí si uvědomit, že v kotovaných společnostech jsou jak hlavní akcionáři, tak členové představenstva veřejně známí, a udělit jim výjimku. Případně by bylo možné vrátit se k tomu, že do rejstříku budou zařazeni pouze ti, kteří mají ke společnosti nejúžší vztah.

Pro dotčené firmy však zůstává mnoho zbytečných rizik. Českou touhu po „gold platingu“ tak lépe vystihuje jiné anglické slovo: „madness“, tedy šílenství.